

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 1/2 an ..... 10 cor.
pe 1/4 an ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un sîr garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicare.

Atît abonamentele, cît și inserțiile
sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 300.

Scrisori nerancate nu se primesc.

TRIBUNA

Nouă alianțe.

În zilele acestea s'a petrecut un lucru însemnat în politica mare europeană: Franța a încheiat o convenție cu Engllitera, convenție care deși nu este îndreptată direct contra Rusiei, îi strică însă acesteia grozav de mult.

Că ce efect a făcut noua convenție în Rusia, mai bine se poate judeca din următorul articol al semioficiosului «*Novoje Vremea*»:

«Francezii, cari până acum ni-s'au arătat prieteni buni, au intrat în alianță cu dușmana noastră de moarte, cu Engllitera. S'au aliat cu Engllitera, care călcînd neutralitatea ce era datorare să respecte, a lucrat într-o toată în favoarea Japoniei. S'a născut a închis dinaintea vapoarelor noastre drumul ce scoate din Marea-Neagră și contra tuturor drepturilor omenești și a echității a închis și canalul Suez, luându-ne astfel puțința să alergăm într-o spriginire a flotei noastre amenințate din Orientul îndepărtat. Eată un fapt pe care nu-l vom uita nici odată. — Eară când indignarea noastră e la culme din cauza nesocotirii în acest chip a drepturilor internaționale, trebuie să vedem și aceea, că amicii și aliații noștri se dau pe partea dușmanilor, recunoscînd Englliterii dreptul dispunerii asupra Suezului în virtutea tratatelor. Și

toate acestea pentru folosul trecător ca să-și întărească poziția în Africa.

«Am fi demni de milă, dacă am privi ca niște tâmpiți cum ne înșală Franța. *Alianței englezo-franceze noi să-i răspundem cu o alianță germano-rusească!* Fără multă șovăială trebuie să primim dreapta întinsă de împărăția germană, pentru-că *Germania este singura în Europa ale cărei interese se împacă real cu ale noastre.* Să ne desfacem de amicul peritid; acușăți nu putem fi, căci noi am păstrat credința până în capăt. Să ne apropiem cu încredere de Germania a cărei monarch arată atîta interes cauzei noastre. Să uităm tratatul dela Berlin care ne-a oprit în drumul spre Constantinopol. Să ne amintim însă de Sevastopol și Dardanele. Și aici și colo Francezii uniți cu Englezii au fost părtași.

Dragostea mare dintre cele două state antipodii: Rusia autocrată și liberala Republică Franceză, este deci pe sfîrșite. Căci chiar dacă nu se va încheia îndată o alianță între Germania și Rusia, îndoielă nu mai încap: presa ambelor acestor imperii va grăbi să prepare terenul în această privință. Și sfîrșitul acesta va fi: o nouă formare de alianțe în mijlocul Europei. Alîndu-se adică Germania cu Rusia, urmează în chip fatal ca Austria, Italia și România să-și precizeze și ele poziția față de Germania în jurul căreia s'a format așa zicînd *tripla alianță*.

«*Budapesti Hirlap*», înregistrînd articolul apărut în «*Novoje Vremja*», se și întrebă:

«Care va fi rolul nostru, rolul Austriei și al *Ungariei*, în acest mare chaos al politicii externe? O să rămănem și putem oare sta într-o alianță a cărei membru este și Rusia și al cărei ascuțit este îndreptat încontra Franței și a Englliterii? Și peste tot: *ține-se-va cont de noi la Berlin și Petersburg?*»...

De cîtă simpatie se bucură Ungurii la Berlin și Petersburg, nu e greu de știut.

Și earăși este un fapt, că grație politicii sale înțelepte, regele Carol I al *României* se bucură de mare trecere atît în capitala Germaniei cît și a Rusiei.

Constelațiunile nu se vor desvolta deci, probabil, în desavantagiul neamului românesc, ci, printr-o politică prudentă, *România va ști să-și facă poziția și în nouile alianțe*, mai ales că Rusia încurcată într-un război mare, are tot interesul să menajeze regatul român, care are și finanțele regulate, și pace internă și o armată, care de cînd a dat probe strălucite de vitejie, s'a mai întărit încă în toate privințele.

În același timp are interes și Austro-Ungaria s-o menajeze și dacă regatul român a dat deja probe că ține la amicitia monarhiei Habsburgilor, asta nu poate împedeca pe frații noștri ca tot mai des să accentueze necesitatea ca și *statul ungar să dea probe de vecin și aliat bun*: înainte de toate așa, că nu va mai susține guverne cari pe d'o-

Napoleon I despre Isus.

Pe la 1815, Belerelon, vasul pe care fu imbarcat cel mai mare om al secolului XIX, Napoleon I. intră în portul Jamestown din insula S-ta Hellena și nobilul exilat își luă în stăpînire cel din urmă loc ce restrîngea lui i-l pregătise.

Napoleon, smuls din vîrtejul vînturilor europene, din mijlocul sbuciumărilor ce — printr-o pornire de el însuși poate neexplicată, — singur și le grămădia asupra capului, se retrage, negreșit fără voia lui — în singurătatea exilului și aci, nemărginirea spiritului său înconjurată de nemărginirea spațiului îl pune pe gînduri; el își strînge amintirile vieții și își redactează neperitoarele-i «*Memorii dela S-ta Hellena*».

Pentru ochii mulțimii, căderea lui Napoleon și exilarea lui în pustiu oceanului, era o nenorocire pe care ea, mulțimea, nu și-o putea explica altfel de cît ca o răsplată, meritată ori nu, venită de sus. ... Era firesc deci să se vorbească mult de religioasă, la S-ta Hellena și chiar în micul cerc de amici și de paznici, cari țineau de urii marelui exilat.

«Într-o zi, scrie Ch. de Beaulieu, după al cărui articol: *Réflexion de Napoléon sur le Christ* — publicată în «*Le Gaulois du Dimanche*» reproducem citațiunea ce urmează, — după ce se vorbi despre toate, convorbirea din ce în ce mai vie, se întepi și se aprinse... atînseseră subiect foarte înalt: Divinitatea lui Christ.

Napoleon apăra adevărul dogmei cu argumentele și cu toată elocința omului de geniu,

mai mult: cu ceva din credința nativă, a Corsicanului și a Italianului.

În cercul restrîns de intimi ce formau societatea lui Napoleon, se afla și generalul Bertrand.

Generalul, antagonist lui Napoleon, se declară în contra divinității lui Christ.

Napoleon îl intrerupe și îi răspunde repede:

— «Cunoaște oamenii și îți spun că Isus nu a fost un om...»

«În Lycurg, în Numa, în Confuciu și Mahomet nu vedem alta de cît niște legiuitori cari, ținînd locul de căpetenie în staturile lor, au căutat deslegarea cea mai bună a problemei sociale, dar aceasta nu desvâlue nimic dumnezeesc: de altfel nici ei nu și-au ridicat pretențiunea până a se crede zîtați.

«E drept însă că posteritatea, numai ea, a divinizat pe cei dintâi cărmăitori ai popoarelor, pe cei dintâi eroi, pe capi națiunilor și pe organizatorii primelor republice.

«În acești înzeiți însă, în acești oameni extra-ordinari, eu unul nu ved alt decît tot ființe d'o fire cu mine însuși-mi. Chiar deșteptăciunea lor nu se deosebește de a mea cît numai prin felul deosebit cum am înțeles-o. Au fost cei dintâi, au îndeplinit fapte însemnate pentru timpul lor, după cum am făcut și eu, și atîta tot.

«Nimic în ei dumnezeesc. Din contră: eu cît îl consider mai mult, cu atît descoper și ved că sunt asemănări, slăbiciuni și greșeli comune cari îi apropie de mine și de omenire. Facultățile lor sunt tot aceleași pe cari le am și eu; de-

osebirea stă numai în felul cum am lucrat eu și ei, după scopul deosebit ce au urmărit unii și alții, după țară și împrejurările în cari ne-am găsit...

«Cu Christ nu e tot ast-fel.

«La El totul mă uimește: spiritul lui e mai pre sus de cît al meu, voința lui mă lasă înmărmurit, mă turbură, între el și ori-cine altul și ori-ce alt pe lume nu poate fi termen de comparațiune. El este o ființă deosebită, sentimentele lui, adevărurile ce le vestește El, felul lui de a convinge nu se explică nici prin firea lucrurilor.

«Năsterea și istoria vieții lui, adîncimea dogmei ce atinge culmea dificultăților și le desleagă admirabil pe toate: Evangeliul, — însușirile neobișnuite ale acestei ființe misterioase, arătarea lui după moarte, dominarea lui, pășirea lui printre veacuri și printre împărățiile pămîntușii, — totul pentru mine unul, este o minune, nu știu ce mister de nepătruns... ce m'adîncește în visuri din cari nu mă pot deștepta, mister care stă aci sub ochii mei, acum și neîncetat, mister pe care nu-l pot tăgădăi dar nici nu mi-l pot explica.

«În zadar aș căuta: în El nu ved de loc omul. Cu cît m'alătur de El, cu cît îl cercetez d'aproape, cu atît ved bine că, în El, totul e mai presus de mine, totul se înfățișază în mare, și încă într-o mărimă care mă umilește și mă supune: geaba stau să mă mai gîndesc, căci nu ajung la nimica...

«Religiunea aceasta e un secret al lui și această religioasă pleacă dela o inteligență care,

parte nu respectează indelung legea dela 1868, pe de altă parte fac o politică de cea mai vedită prigonire a naționalităților, în primul rând a Românilor!...

E de înțeles ca Rusia autocrată să nu menajeze nici pe Români din Basarabia!... Nu-i intră însă în cap Românului din regat de ce regimul unguresc nu menajează pe Români și ori cât l-ar modera resoanele politice — trecutul arată — nu poate sta pasiv când guvernele maghiare șoviniste măresc zilnic numărul martirilor, luptători ai cauzei naționale.

Din nouile formări în politica mare bărbat de stat maghiar ar putea să tragă deci ca prima concluzie: *un tratament mai prietenesc față de Români*. Să-i menajeze pe cei de aici pentru a-i avea calzi pe cei din regat, a căror înflorire de atâtea ori au constatat-o, pentru al căror rege n-au de cât laude și a căror putere pot s-o simtă, dacă nu altă-dată, apoi acum, cu ocazia încheierii convențiilor comerciale, când tariful d-lui Costinescu — vorba organului comercianților maghiari — poate să-i lipsească de multe milioane și, în genere, lupta comercială (numai!) cu România poate să le închidă drumul spre orient.

Chiar din cele petrecute între Francezi și Ruși pe d'oparte, ear de altă parte între Francezi și Englezi, Ungurii pot vedea că alianțele se fac din interese, ear nu din impulsuri momentane. Cugete-se și ei ce interes mare are monarhia austro-ungară ca România să-i fie aliată, ca neamul românesc prin interes să fie legat de cel unguresc!... Interesul acesta nu se poate însă susține că există câtă vreme politica șovinistă caută să slăbească elementul românesc.

Având un interes mai mare de a fi bine cu Englitera, Francezii eată: nu mai înlesnesc Rușilor împrumutul de urgență necesitate, ci se aliază cu Englezii... Ungurii mai au oare vre-un vecin, afară de România, cu cine să se alieze?!... Și României nu i-se poate urî odată d'un vecin în țeara cărui Românii au motive prea multe de a se plânge?

Monarchul în Budapesta. Semi-oficiosul *Bud-Tud* anunță: Maiestatea Sa conform dispozițiilor de mai nainte, care de atunci nu s'au schimbat, va sosi la 1 ori 2 Mai în Budapesta pe mai multe săptămâni.

Prorogarea Dietei.

Budapesta, 25 Aprilie.

Contele Tisza se arată nu numai îndrăzneț dar și practic. Astfel, ca să nu dea ocazie deputaților din opoziție a face scandal în Dietă pe chestia grevei și a arestării lui Lengyel Zoltán, azi, pe când opoziția lărmuia mai tare, și partidul liberal se încăierase d'abinele cu opoziția, Tisza a prezentat biurulul decretul regal prin care *Dietă se prorogă pe timp nedeterminat*.

Au început atunci Ugron, Lengyel și alții să facă gălgăie și mai tare, dar presidentul i-a îndrumat de repetate ori la ordine ear în cele din urmă li-a detras cuvântul și a ridicat ședința.

După toate probabilitățile Dietă nici nu va fi convocată nainte de a se fi potolit spiritele. La nici un caz nainte de a se regula definitiv afacerea grevei.

Budgetul comun.

— Conferința guvernului comun. —

În conferința guvernului comun cu privire la afacerea budgetului comun pe anul 1905, deși s'a discutat mult, nu s'a ajuns la nici un rezultat. Neînțelegerea dintre cei doi miniștri de finanțe și ministrul comun de război asupra poziției pentru tunurile noi nu s'a aplanat, și astfel este necesară o nouă consfătuire. Este sigur, că delegațiunile nu vor fi convocate pentru 1 Mai. În cercuri politice a produs senzație, că conferința n'a avut nici un rezultat. Se crede că diversitatea de vederi s'a iscat nu numai din momente de tactică financiară, ci și din împregiurări politice, cari stau în legătură cu greva funcționarilor dela tren. Deja de câte-va zile se vor-

bește, că ministrul de război austriac și guvernul maghiar nu sunt de acord cu privire la intervenția militară în afacerea grevei. Așa de pildă s'a renunțat la ideea mobilizării regimentului de tren, din cauză ca rezărviștii acestui regiment sunt în partea cea mai mare supuși austriei, și sunt în serviciu de stat; astfel că chemarea lor la serviciu militar ar produce mari încurcături în circulațiunea trenurilor din Austria. Deși straiicul n'a format obiect de discuțiune în conferință, totuși reaua dispozițiune izvorită din aceasta a influențat în mod însemnat asupra membrilor conferinței.

Dela Congregația Aradului.

— Urmarea ședinței de Luni. —

În cursul desbaterilor asupra afacerilor puse la ordinea zilei, Dr. Lázár Zoárd propune ca să se ordone o anchetă pentru a cerceta socotelile și peste tot: *activitatea societății de regulare a apelor, unde comunele respective plătesc mult, dar cu puțin folos se aleg*. În același timp să se ia măsuri pentru statificarea acestei societăți.

Față de propunerea asta comisia permanentă era de părere ca să se amâne hotărârea meritorică, deoarece vicișpanul chiar acum studiază afacerea.

Dr. Lázár motivează însă urgența, spunând cum tocmai comunele cari plătesc la numita societate o mulțime de bani, sunt cele mai sărace, și socialismul mai ales pe acolo s'a lăsat: *tocmai din cauza multelor dădii!*

Aserțiunile sale dl Lázár li-a dovedit cu acte și date statistice comparative.

Uj iános, inginer la numita societate, a încercat să slăbească efectul produs de antevorbitor. A tras la îndoială datele statistice produse și a pus toate relele în cărca socialismului insinuând cu multă răutate că mai ales fruntașii Români ar fi agitând poporul.

Românii prezenți au protestat cu energie în contra acestor păcătoase insinuări. Întreruperile se repetau strâșnic, așa că fiș-

de sigur, numai omenească nu e. O originalitate puternică ce crează cuvinte și maxime necunoscute. Iisus nu se împrumută cu nimica dela nici una din științele noastre. Imitațiunea, exemplul faptelor lui, n'o găsim în nimeni altul de cât în El. Nu e filosof, pentru-că învață numai prin minuni și, dela început, discipolii lui sunt și adoratorii lui. El și i-apropie îndreptându-se mai mult spre inima lor de cât desfășurându-le metode și logică; iacă pentru-ce nu le cere nici învățături pregătitoare nici vr'o cunoștință de literatură...

„Religia lui toată e credința în suflet, în puterile-l și legăturile lui Dumnezeu.

„Într'adevăr, științele și filosofia nu sunt de nici un folos pentru mântuirea omului, și Iisus a venit pe lume numai ca să reveleze omului tainele Cerului și legile Spiritului. De aceea el n'are în vedere de cât sufletul, nu vorbește nimănui altul de cât sufletului și numai acestuia își îndreptează evangeliul Său. Lui Iisus li-e de ajuns sufletul, după-cum sufletului îi e de ajuns Iisus.

„Până la El, sufletul nu însemna nimica. Materia și timpul, numai ele erau stăpânitorii lumii. La glasul lui, totul a intrat în ordine. Știința și filosofia sunt indeletniciri de-a doua mână.

„Prin El, sufletul și-a cucerit suveranitatea. Toată schela scolastică se prăbușește, ca o casă dărâpanată, printr'un singur cuvânt: Crede!...

„Iacă ce este Iisus“.

Cați Napoleon I. ar trebui omenirei, ca să priceapă pe Christ, și să-l urmeze!...

Fetele Chineze.

O foaie franceză istorisește următoarele amănunte interesante despre fetele Chineze:

Femea chineză începe să sufere deja dela nașterea sa. Dacă facem excepție de moartea unui tată de familie ori a unui fiu, pentru o casă chineză nu există durere mai mare ca nașterea unei fete. Un om, care n'are decât fete, trece în China drept un nefericit și este chiar desprețuit chiar în familiile cele mai sus puse și în cele cu stare materială mai bună, tinăra fată crește până la vîrsta de 13 ani când începe epoca căsătoriei — fără nici o educațiune specială. În anul trei-sprezecelea îmbrăcată tot ca copil și pîrul îi poartă împletit tot ca aceștia.

Acum însă este privită ca destul de coaptă, mama îi desvîlue toate secretele artei celei mari și o face cunoscută cu severele și încurcatele prescripțiuni ale obiceiului societății chineze. Cu toată asprimea legilor de morală, totuși în China se privesc ca multe obiceiuri, potrivite cari în Europa sunt ca incompatibile cu poziția unei fete. Așa d. e. chinezele pot luma în public fără nici o grijă din lungile lor pipe.

Femea chineză trăește într'o singurătate severă, este cunoscut. O chineză tinăra nu-și poate vedea nici chiar pe frații săi. Pe logodnic și-l vede numai în ziua nunții. Când este să se serbeze ceremonia căsătoriei, părinții ginereului merg la părinții miresei și-i dau acesteia câte un inel pentru inelariul fie-cărei mîni și 2 bră-

țări: apoi îi împodobesc fruntea cu o diademă făcută din pene de păsări de mare. Ginerile nu primește nici un inel: chiar și mireasa imediat după nuntă își depune inelul pentru tot-dauna. Mireasa din pătura socială mijlocie primește ca dar de nuntă haina ei de mireasă împodobită cu perle, opt ulcioare cu vin sau rachiu de orez, două sute de pânișoare, opt oi și opt giște. Cu deosebire gîsca este simbolul căsătoriei.

Găștele și mieii sunt vîrgați în roșu. În ziua nunții se transportă în mod sărbătorește toată zestrea miresei și numai după ce acest act este terminat, mireasa trece pragul locuinței ginereului. Mamă-sa îi înfășoară cu ocazia aceasta capul cu o bucată de mătase, ținînd locul unui voal, care-i acopere toată fața. Ast-fel este condusă mireasa până la pragul casii, unde va locui și este dată în mîna mirelui. Acum, înaintea idolilor, care stau înșiruiți pe mese se aprind parfumuri și tinerii însurați se aruncă de mai multe ori la pămînt. După acestea li se dă în mîna ca simbol al păcii o ramură de brad și ca simbol al fericirii un scăunel și apoi ginerile ia voalul de pe fața miresei. Noii căsătoriti se salută atunci cu multă ceremonie și beau din două potire de argint. Și asta este totul — ceremonia căsătoriei este terminată.

panul nu ştia cum să facă tăcere. În cele din urmă a chemat la ordine pe părintele Iancu din Zarand, a cărui voce puternică se auzise mai tare.

Insolenţa numitului inginer a îndemnat apoi pe Dr. I. Suciu să ceară cuvântul şi să protesteze contra faptului ca cineva în *cauza proprie* să vină şi să molesteze congregaţia. Invită pe fişpan să la măsură ca asemenea lucru să nu se poată întâmpla.

Românii au urmărit cu dese aprobări vorbirea d-lui Suciu.

După-ce a vorbit vicişpanul, congregaţia a primit propunerea comisiei permanente.

S'a urmat apoi cu discuţii ori mai bine: votări asupra unor afaceri de mai puţin importanţă.

Măcelul dela Aleşdi.

Ceea-ce s'a întâmplat la Aleşdi, e adevărat măcel. Cine este vinovat în primul rând: poporul agitat de agenţii socialişti ori geandarmeria care a făcut us de arme în măsură mai mare decât era necesitate, va dovedi-o ancheta.

Fapt netăgăduit este, că până erău au fost 29 victime şi după spusele doctorilor vor mai muri încă mulţi din cei răniţi, căci sunt grav răniţi nu mai puţin decât 40, durere, cei mai mulţi — *Români*, căci deşi comuna Aleşdi este ungurească, la întrunirea ce s'a ținut veniseră socialiştii români de prin satele învecinate.

Ziarele maghiare din Oradia spun că ei veniseră înarmaţi, uni cu ciomege alţii cu furci de fer şi chiar cu revolve.

Prima ciocnitură avu loc între popor şi husarii comandaţi de căpitanul Nedeczki. După-ce n'au vrut să se împrăştie, căpitanul Nedeczki a năvălit asupra lor. Ei însă l'au primit cu bătele, aşa că un ţeran socialist l'a lovit peste mână, în cât sabia i-a sărit cât colo. Un soldat, Halapi, a năvălit atunci asupra ţeranului crepându-i capul cu sabia, încât a murit pe loc.

În cealaltă parte a pieţei din sat, unde era ridicată tribuna pentru oratorii kossuthişti, într'astea tulburarea ajunsese la culme. Geandarmii căutau să restire poporul agitat. Se auzi d'odată o detunătură: Toader Archiş din Tinod trase cu revolverul în sergentul de geandarm Resch Mihály, care însă mai avu atâta putere, să tragă şi el cu revolverul şi să omoare pe agresor, lovindu-l drept în cap; căzu apoi mort. Cei alţi geandarmi se folosiră şi ei de arme: traseră 58 de focuri.

Nu se poate descrie groaza ce urmă după acestea. Strigăte înspăimântătoare resunau şi vaietele celor răniţi umpleau văzduhul. Fugeau toţi încotro puteau ear pe jos curgea sângele în abundenţă, căci nu mai puţin decât 23 ţerani au ramas morţi îndată ear alţi şase muriră şi ei până în seară.

Şi mai grav e, că socialiştii fugiţi spre casă şi ajungând prin satele de pe valea Crişului, au făcut grave tulburări pretutindeni. Astfel la Bratca şi Barod au dat foc magazinelor de lemne ale Ovreilor. La Rev au năvălit asupra casei comunale.

Peste tot a trebuit să se trimită miliţie.

Răniţi au fost aşezaţi în primărie, unde doctorii Sámson, Molnár şi Weiss, precum şi farmacistul Kocsis li-a dat primele îngrijiri. Au mers la faţa locului şi Dr Popovici, medic comitatens şi Dr. Frater, doctor la spital.

DIN AUSTRIA.

Şedinţa Reichsrathului.

Din Viena se telegrafează:

Cehii linişti şi cei radicali intră în sală abia după deschiderea şedinţei. Deputaţii cehi Choč, Fressl şi Klofač strigă preşedintelui: *Fie-ţi ruşine! Frumos serviciu ai făcut parlamentarismului! Fie-ţi ruşine guvernului şi parlamentului!*

După acest incident a urmat cetirea actelor intrate, ce a durat până la 1 şi jumătate. Între acestea au fost şi interpelaţiunile în afacerea grevei impiegaţilor de tren din Ungaria. După cetirea acestora mai mulţi deputaţi au protestat contra procedurii preşedintelui din şedinţa trecută. În urma asta camera a continuat discuţia asupra proiectului pentru edificarea de şcoli superioare. După cuvântul de încheiere al propunătorului Vorák propunerea de urgenţă a acestuia a fost respinsă. Şedinţa proxima s'a fixat pentru ziua de Marţi.

Din străinătate.

Disolvarea parlamentului portughal.

Considerând starea agitată produsă de opoziţie, regele, după-ce a ascultat părerea senatului de stat, a subsemnat decretul, prin care camera este disolvată. În cameră s'a discutat asupra bugetului pe anul 1904—5, în casa de sus proiectul contingentului de armată pe anul curent. Pentru noile alegeri termenul încă nu s'a fixat, dat este iminent. Noul parlament se va întruni la 29 Septembrie.

Mișcare revoluționară între Buri.

Ziarul „Die Post“ adaugă pe baza datelor unui Africander la chestia deținerii unui Bur din Lydenburg pentru lesa maiestate, că se pregătește o *întinsă mișcare revoluționară între Buri*, ai cărei *urzitori sunt trei foști generali din războiul sud-african*. Aceștia ar fi înființat o societate secretă, conform regulamentului căreia *tradarea* comisă de vr'un membru al ei se *pedepsește cu moarte*.

Ministrul Combes despre lupta culturală în Franția.

La banchetul dat în onoarea ministrului președinte francez Combes din incidentul vizitei sale în Oleron, bărbatul de stat francez a rostit un discurs, în care a accentuat, că a fost de *lipsă să se scape țara de sub jugul hierarchiei*. Dacă ar fi întârziat, ar fi fost peste putință împedcarea năvălirii calugărilor în Franția. De alt-cum cabinetul nu s'a oprit în calea sa pentru a lupta contra congregațiilor. Spune, că are deja gata programul unei serii întregi de reforme sociale, cu care voeste să lupte cu toată tăria contra oricărui privilegiu.

Nu are de scop să nimicească religiunea ori să zădărnicească liberul exercițiu religios. Religiunea nu trebuie confundată cu clericalis-

mul. Noi păzim și păstrăm religiunea, când tindem la separarea ei de cătră clericalism. Discursul a fost primit cu mare aprobare și ovatiuni sgomotoase.

Războiul ruso-japonez.

Știrile sosite de pe câmpul de războiu prezintă situațiunea pentru Ruși ca foarte defavorabilă. Port-Arthurul nu se poate lung timp menține, ear poziția Rușilor la fluviul Yalu încă este nespuse de dificilă. Într'aceia Chinezii se înarmează tot mai tare, toate astea sunt semne, care prezintă rezultatul războiului pentru Rusia ca foarte dubios.

Cu mare interes este așteptată și intervenția regelui englez, care a pășit ca împăciuitoare între cei doi beligeranți.

Despre evenimentele mai recente dăm la alt loc al ziarului telegramele.

Înarmarea Chinei.

Petersburg, 25 Aprilie. Pe baza rapoartelor din Pe-kin ziarul Moskovskiiia Viedomosti comunică știrea, că China se înarmează cu grabă febrilă. Trupele au plecat la hotarele Mandșuriei, generalii au părăsit capitala. Bande de Chunchuzi amenință căile ferate, ear autoritățile chineze nu numai că nu îl urmăresc, ci din contră îl protejează. Guvernul chinez a trimis trupe și în Kalgan, ceea-ce a produs mare panică între comercianții ruși d'aci.

În Peking în suburbiile europenilor domnește mare spaimă. Coloniile se pregătesc pentru apărare.

Ofițerul însărcinat cu darea și primirea de semnale, care se afla pe puntea cuirasatului „Petrovskii“ în momentul când acesta s'a scufundat și care a isbutit să scape, — povestește următoarele:

„În momentul scufundării vasului, răsoiam carnetul de semnale. Ultimul semnal al amiralului ordona ca torpiloarele să se întoarcă în port.

„Cuirasatul nostru înainta tot mai încet; părea că o să se oprească. De-odată se sgodui cu violență. Auzii o detunare după care urmăru altele două. Mi-s'a părut că detunăturile veneau de sub punte.

„M'am repezit pe ușa cabinei cărmaciului, însă n'am putut să ajung până acolo. Vasul începuse să se plece pe o coastă.

„Pe punte văzu un ofițer plin de sânge. Era amiralul Makaroff.

„Stătea întins cu fața în jos.

„M'am repezit la el. L'am apucat de umeri și m'am încercat să-l ridic. Vasul părea că se prăbușește într-o prăpastie. Din toate părțile vasului săreau pânduri.

„Se auzea un sgomot înfricoșător, fumul se urca din vapor în nori groși. După câte-va secunde începura să bată flăcările în locul unde mă aflam, lângă amiralul Makaroff.

„Atunci n'am mai stat la gânduri și m'am aruncat pe e parapetului vasului. M'am ținut puțin d'asupra apei: apoi am fost atras la fund.

„Pot să-mi amintesc de căderea catartului, încolo nu știu nimic. Când m'am deșteptat, eram într-o șalupă.

„Pe vasul nostru se afla un bătrân cu o barbă albă foarte frumoasă și care era iubit de toți marinarii. În momentul detunării, el avea în mână o carte cu foi albe pe care scria sau desena. Acesta era pictorul Vereșciagin“.

DIN ROMÂNIA.

Aniversarea nașterii M. Sale Regelui. Te-Deum-ul dela Mitropolie. — Asistența. — La Palatul Regal. Mercurul s'a sărbătorit cu o deosebită solemnitate aniversarea nașterii și a proclamării ca Domn a M. Sale Regelui.

La orele 10 dimineață s'a oficiat la Mitropolie un serviciu divin solemn de către P. S. Sa Arhiepiscopul Nifon, vicarul sf. Mitropoliei, înconjurat de un număr de clerici și de corul mitropolitan.

Au asistat la acest serviciu divin: Casa regală și princiară, d-nii: Dim. A. Sturdza președintele consiliului de miniștri; V. Lascar, ministru de interne; Em. Costinescu, ministru de finanțe; C. Stoicescu, ministru de domenii, și M. Porumbaru, ministru de lucrări publice; P. S. Aurelian, președintele Senatului; general Warthiade, general Coandă, secretarul general al ministerului de război; d-nii generali Popescu, Oprescu, colonel Zahareanu, majorii Baranga și Socec; Gr. Ștefănescu, procuror general etc. etc.

Onorurile militare au fost date de către o companie din geniu cu muzică și drapel.

După terminarea serviciului divin, compania a defilat în fața d-lui Sturdza, ministrul de război.

Membrii guvernului s'au prezentat apoi în corpore M. S. Regelui, căruia i-au prezentat omagiile lor.

Registrele au fost acoperite cu numeroase semnături.

AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Principesa Maria au luat dejunul la Palat.

Capitala a fost pavoazăată. Toate ministerele și autoritățile și-au suspendat lucrările, afară de cele judiciare și Parlamentul.

La toate bisericile din Capitală s'a oficiat astăzi de dimineață câte un serviciu divin și s'au făcut rugăciuni pentru sănătatea Majestății Sale și pentru prosperitatea regatului.

De asemenea la toate bisericile catedrale din județe s'a oficiat câte un serviciu divin în prezența autorităților locale.

Geografia țării. — După ultima statistică întocmită de ministerul de domenii, populația țării pe anul trecut a fost de 6 milioane 300 mii 452 locuitori.

Din suprafața totală a țării de 13.131.744 hectare, necultivate 3.383.400 hectare, fiind acoperite cu bălți, râpe, munți, cursuri de apă, etc.

Pădurile acoperă o suprafață de 2.744.048 hectare.

Suprafața terenurilor cultivabile, arături, izlazuri, finete, etc., e de 7.139.758.

Rețeaua căilor ferate române e de 3.200 km. iar a telegrafelor de 14.800 km.

Din aceeași statistică se vede că datoria publică a țării este pe ziua de 1 Aprilie 1904 de 1.392.734.054 lei, ceea-ce revine la 233 lei de cap de locuitor.

Budgetul cheltuielilor generale pe anul 1904 până la 1905 e de 253 mil. 890.313 lei, din cari 38 mil. 820.000 se cheltuiesc pentru armată.

Apel

cătră publicul român.

Adunarea generală a asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la anul 1897 în Mediaș, a hotărât înființarea unui muzeu istoric și etnografic al Românilor din Ungaria și Transilvania, și publicul român apreciând după merit însemnătatea acestei instituțiuni, a întâmpinat inițiativa Asociațiunii cu cea mai mare însuflețire.

Toate păturile societății românești s'au arătat pătunse de convingerea, că prin înființarea așezământului proiectat de Asociațiune, generațiunea de astăzi își împlinește o sfântă datorie față cu acele figuri mărețe, căror avem să le mulțumim renașterea elementului nostru, și că s'ar face vinovată de ocara posterității,

dacă nu i-ar transmite neștirbită moștenirea națională ce a găsit.

Acestei convingeri și însuflețiri poporului nostru pentru idealurile sale naționale, este a se mulțumi, că Asociațiunea deja astăzi, abia după 6—7 ani dela memorabila hotărâre din Mediaș, s'a și putut apuca de realizarea Museului nostru național.

Prin contribuiriile fondatorilor și altor donatori, prin loteria arangiată în acest scop și în deosebi prin splendida donațiune de 24.000 cor., cu care Illustrii bărbați dl. Alexandru de Mocsonyi, președintele Asociațiunii, și dl. Zeno Mocsonyi de Foen, au inaugurat o nouă serie de contribuiri, fondul Museului a crescut la respectabila sumă de aproape 100.000 cor., și astfel Asociațiunea — după-ce s'a îngrijit cu toată precauțiunea de un plan cât se poate mai corespunzător scopului urmărit, — a putut începe ridicarea clădirii palat, care va avea să adăpostească clădirile trecutului, produsele muncii și momentele caracteristice ale vieții naționale a poporului român din țeară, și speră că îl va putea preda destinațiunii sale încă în decursul anului 1904.

De oare-ce însă Museul nostru, acest măreț monument cultural, trebuie creat, — deși cu toată modesta ce caracterizează elementul nostru, totuși în condițiuni demne de importanța unui popor de 3 milioane și corespunzătoare scopului urmărit; — fondurile adunate până astăzi nu acoper încă toate cheltuielile zidirii, și afară de aceea instalațiunile interne ale așezământului proiectat încă vor reclama sume considerabile.

Din această cauză Comitetul central al Asociațiunii — în virtutea autorizării primite prin ordinațiunea D-lui Ministru reg. ung. de interne Nr. 130464/1903 III. b. din 8 Februarie 1904, de a colecta pentru acest Musen pe întreg teritoriul regatului Ungariei donațiuni în bani și obiecte, — se vede îndemnat, a adresa un nou și călduros apel cătră publicul român, invitând pe toți câți se interesează de progresul cultural al poporului nostru, ca prin marimoase contribuiri la fondul Museului, să pună Asociațiunea în posibilitatea de a termina acest important așezământ național în timp apropiat și în condițiuni pe deplin mulțumitoare.

Din sedința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 14 Aprilie 1904.

Iosif St. Șulufiu m. p.
president.

Dr. Cornel Diaconovich m. p.,
secretar I.

Marea nenorocire.

Sub acest titlu «Die Zeit» publică un interesant articol de fond din care extragem următoarele:

De curând ziarele publicaseră un interview cu vice-amiralul Skrydloff. Acest ofițer superior de marină reducea la o minimă importanță «micile insuccese» suferite de flota rusă la începutul războiului prin atacurile perfide ale inamicului. Dar acum — zicea el — va auzi toată lumea de marile noastre succese. Acum Makaroff e în Port-Arthur, și învidiaz pe Makaroff pentru norocul ce l'a avut că a fost numit comandant superior al flotei din Asia răsăriteană.

De ieri — continuă «Die Zeit» — amiralul Makaroff nu mai e omul cu noroc, nu mai poate fi învidiat. Makaroff e mort și împreună cu el cam 600 de ofițeri și marinari...

Prin această catastrofă, optimismul Rusiei oficiale a suferit o grea lovitură. Moartea lui Makaroff — abstrăgând dela pierderea celui mai bun vas de război (Petrovavlovsk) pe care-l aveau Rușii în flota ce le mai rămăsese în Extremul-Orient — nu mai e un mic insucces, ci o mare nenorocire națională. Omul acesta, pe care țara îndată după primele știri rele de pe teatrul de război, l'a numit comandant suprem al flotei ost-asiatice, valora el singur pentru patria sa cât o flotă întreagă. El era speranța Rusiei, el și Kuropatkin care a trebuit să primească comanda armatei de uscat, după-ce

s'a dovedit că guvernorul Alexieff nu e la înălțimea gravei situațiuni militare pe apă și pe uscat. Poziția acestor doi ofițeri era așa de înaltă în cât stăteau alături cu puternicul guvernator. Kuropatkin n'a început să se afirme încă în războiul pe uscat. Dar Makaroff, care se dusesse în grabă la Port-Arthur, a știut să se facă repede remarcabil. Din ziua sosirii sale acolo părea a fi intrat un alt spirit în flota rusă. Curaj, energie, îndrăzneală chiar însuflețeau trupele. O dată trecuse strâmtoarea Port-Arthurului, lăsată liberă de Japonezi — o cutezanță pe care nimeni n'o riscase înaintea lui; s'a întors norocos în port și Rusia a iubit din cauza aceasta. Căci dacă Makaroff putea să se plimbe în fața Port-Arthurului evident că dominațiunea mării de către Japonezi nu era întreagă. La a doua eșire din port, și-a plătit îndrăzneala cu viața.

Generalii ruși disprețuiesc inamicul în contra căruia se luptă. Disprețuirea Japoniei era sentimentul dominant în Rusia deja înainte de izbucnirea războiului. Nu se credea că mica Japonie ar cuteza să se pună împotriva cu uriașa Rusie și când a pornit războiul nimeni nu credea în Rusia că ea va avea vre-un succes. Ca un veritabil popor războinic însă, Japonezii au marea calitate că prețuiesc și respectă pe adversar. Opera marelui stat major german asupra războiului dela 1870—71 oferă o frumoasă pagină de laudă și recunoaștere a meritelor armatei franceze. Rusia a rămas cu încăpăținare necredincioasă acestui vechiu și bun principiu militar. Ea era orbită când nu se aștepta la război, orbită când desprețuia primele dezastre cari îi zdruncinau prestigiul în toată lumea. Cu totul altminterlea au făcut Japonezii. Pe apă ca și pe uscat au procedat liniștit și stăruitor pe calea de mai înainte trasă. Ei nu disprețuiesc adversarul, ba poate îl consideră mai puternic de cât este.

Cercurile militare socotiseră ca o greșală principală în tactica Japonezilor că nu s'au folosit îndeajuns de puterea lor actuală covârșitoare asupra forțelor ruse, că își conduc operațiunile prea încet și prea cu multă precauțiune. În loc de succese mari din partea lor, ei n'au putut prezenta critice militare de cât mici insuccese ale adversarului. Dar nenorocirea de ieri va fi și pentru cei mai mari disprețuitori din Rusia ai Japoniei un puternic avertisment pentru o altă prețuire a adversarului...

Câini de război.

Cine-și mai aduce aminte de locotenentul Jupin?

El a dispărut din rândurile armatei uitat de toți, ceea-ce de sigur n'a meritat.

Și tocmai acest locotenent a făcut să triumfe în Franța o idee, care în Germania, Austria și Rusia deja de mult devenise fapt.

Câinii de război, introduși într'un regiment de infanterie din Tours, în curând fură întrebuințați într'un mare număr de trupe.

Și într'adevăr, se obținură rezultate încurajatoare cu sârmenele animale. Însă din nenorocire în Franța totul este numai foc de paie. După entuziasmul primelor luni, veni indeferența, apoi uitarea și în sfârșit proscripția astor fel de câini din armata franceză, pe când în celelalte armate ei fac minuni.

În războiul spano-american, Spaniolii întrebuințau câini pentru a demasca pe cubani, adversarii lor.

Magnesienii puneau totdeauna pe picior de război 3 corpuri de armată: primul, din oameni liberi, al doilea din sclavi, și al treilea compus din câini.

Alyattes, regele Lydiei; Cyrus, regele Persiei; Atila; Vercingetorix etc., aveau regimente întregi de câini dresați. Tot astfel Henric VIII, regele Angliei, avea o mulțime de câini căci când a contractat o alianță cu Carol Quintul contra lui Francisc I, trimise aliatului său și un batalion de opt sute de câini din rasa sfântul Hubert. Împăratul german fu foarte satisfăcut de serviciile ce i-le făcuseră auxiliarii săi cu patru labe.

Un alt batalion de 600 câini, era întrebuințat de către contele d'Essex, cari, sub dominația Elisabetei, să reprime tulburările irlandezilor.

În special însă Germanii și Rușii astăzi dau o mare importanță chestiunii dresării câinilor.

S'au făcut instrucții minuțioase și măsuri serioase, s'au pus în practică în privința dresării lor.

Cu deosebire dresorii se silesc să le desvolte foarte mult simțul mirosului.

Căci se știe, căinele este dotat cu o incomparabilă sensibilitate olfactivă; el simte admirabil, cu deosebire apropierea unei trupe, pentru-că aceasta degajează un miros particular, datorit alimentației sale particulare.

Pentru câine mirosul Francezului diferă de al Germanului, ca și al Rusului de al Francezului.

Tot astfel vederea ageră, ce o posedă anumite rase canine, este foarte prețioasă.

Un câine, dresat convenabil, distinge la distanțe considerabile, culoarea uniformei unei trupe, care vine spre el, și astfel deșteaptă pe stăpânul său cu mult înainte ca acesta și-ar putea da seama, dacă cei ce vin sunt amici sau inimiți.

Rezultatul acesta se obține cu mult mai ușor de cum s'ar crede. El aparține unei metode speciale, căreia Germanii îi dau o atențiune specială.

NOUTĂȚI.

ARAD, 26 Aprilie 1904.

— **Stiri personale.** D-na Maria Dima și d. Gheorghe Dima au plecat din Arad Duminică dimineața ear d. D. Popovici a plecat Luni. Iubiții artiști s'au dus la Sibiu, unde sunt așteptați cu dor și vor da concert Joi, în sala mare dela *Gesellschaftshaus*.

— **Un jubileu.** Duminică s'a serbat în frunța noastră comună Pecica-română, din incidentul trecerii în pensiune a d-nei Emilia Bodrogeanu-Ciorogariu, jubileu de 25 de ani al serviciului învățătoresc al distinsei învățătoare.

Un frumos număr de eleve, rudeni, amici ai iubitei și credincioși din Pecica au luat parte la solemnitatea serbării.

După terminarea serviciului divin, publicul s'a adunat în școala de fete din Pecica, unde s'au predat iubitei frumoase daruri de amintire din partea fostelor sale eleve.

Seara s'a dat un banchet în onoarea d-nei Bodrogeanu, a merituoasei foste învățătoare, în casina din Pecica.

S'au rostit mai multe toasturi în onoarea iubitei, care a fost în școală un model de învățătoare și sub pelerul alb poartă podoabă de înțelepciune.

— **Ladislau Cenna**, feldmareșal-locotenent în armata austro-ungară, atașat inspectorului general de artilerie, a fost decorat cu crucea de cavalier a ordinului Leopold.

— **Episcopul Aradului către al Orăzii-mari.** Pr. SSA episcopul Dr. Demetriu Radu, petrecând în luna trecută câteva săptămâni în Beiuș, a mers de a vizitat și internatul gr-or. unde a adresat tinerimei o cuvântare părintească. Relatându-se aceasta Pr. SSale episcopului I. I. Papp al Aradului, sub a cărui jurisdicțiune se află internatul din Beiuș, a adresat episcopului din Oradea-mare o călduroasă scrisoare mulțumindu-i pentru această atențiune, prin care se probează că de și aparținând la două confesiuni, iubirea de patrie și de neam ne întrunește în același sentiment comun. („Familia“).

— **Visita regelui Spaniei în casa alienaților.** Regele Alfonso, care de prezent călătorește prin provincia Cataloniei, a făcut o vizită, cum se vestește din Madrid, și în casa alienaților San Baudilio din apropierea orașului Barcelona. Aici vorbind cu mai mulți alienați, s'a întâmplat scena următoare: Regele vorbind unui nefericit, care era îmbrăcat elegant, l'a întrebat, cine este? Cel agrăit salutând pe rege cu supunere, a răspuns:

— *Sunt regele Spaniei!* Regele Alfonso zimbând, i-a întins mâna zicând:

— *Atunci putem da mâna, iubite coleg!*

— **Br. Bánffy candidat de deputat.** În urma alegerii lui Dr. Lázár György de primar al

orașului Seghedin, mandatul de deputat pentru cercul I. al Seghedinului a devenit vacant. Partidul opozițional a decis să candideze pe baronul Bánffy Dezső.

— **Viață nouă în dieceza Orăzii-mari.** Pr. SSA episcopul Dr. Demetriu Radu a introdus în dieceza sa o inovațiune care a fost salutată cu cea mai mare bucurie de toată preoțimea și a produs o adevărată viață nouă în dieceză unde spiritul public amorțise. Această inovațiune este înființarea conferențelor protopopești, în cari preoții discută chestiunile privitoare la împlinirea chemării lor. S'au și ținut mai multe conferențe de aceste și pretutindeni ele au deșteptat cel mai mare entuziasm și speranțe nalte pentru viitor. Dieceza Orăzii-mari are un cler cult, ceea ce i-a lipsit până-acuma a fost conducerea din centru. Vedem cu plăcere că de acum înainte clerul acesta va avea un harnic conducător. „Familia“.

— **Loubet la Roma.** Din Roma se anunță, că președintele republicii franceze Loubet va fi primit la gară de către regele Victor Emanuel însoțit de contele de Torino și ducele de Genua. La Quirinal va fi primit de către regina Elena. Ducele de Aosta, care în urma unui accident zace bolnav, nu poate lua parte la recepție; tot așa și ducele de Abruzzo, care este de prezent în America. — Din Paris se telegrafează: Președintele Loubet pleacă azi însoțit de ministrul de externe Delcassé în Italia.

— **Lămurire.** În numărul 66 a „Tribunei“ s'au publicat pe pagina 4 sub titlul „Dela comunitatea de avere“ — *convorbire cu dl. Curescu*, și anume: în alienat 6, unde se scrie: „Se miră mult, cum dl. Dr. Ionescu scrie despre dînsul atari lucruri, când știe, că dînsul singur i-a gratulat lui Brancovici pentru reușită“, care are să se înțeleagă așa că „fratele său i-a gratulat lui Brancovici pentru reușită.“

— **Cum a scăpat marele duce Cyrill.** Marele duce rusesc Cyrill a sosit în drumul său spre St. Petersburg noaptea, la Charbin. Vătămarile și rănilor suferite cu ocazia catastrofei marelui cuirasat „Petropavlovsk“, mai ales cele de pe gât și urechi, provenite din arsură, încep deja să se vindece și marele duce poate chiar să stea în picioare. El singur mărturisește, că nici acum nu este în curat relativ la modul, prin care a scăpat de pericolul de moarte. Când s'a întâmplat exploziunea, merlele duce Cyrill stătea tocmai pe puntea de comandă, ear la capătul celalalt al punții era admiralul Macarov. Marele duce Cyrill i-s'a părut, că exploziunea îngroziitoare despica d'odată vaporul în două. Se înalță o uriașă columnă de fum și deja de jumătate inconștient văzu, că partea dinainte a vaporului panterat „Petropavlovsk“ e deja sub apă și dădu cu ochii de o mulțime de cadavre. Sări instinctiv de pe puntea comandantului și prin fumul cel des și aburi arzători, peste cadavre și bucați de vapor explodate fugi în partea dindărăt a vaporului, de unde sări cu un curaj admirabil în mare. Văzându-se împresurat de valuri grozave recunoscu imediat marele pericol, ce-l amenința, dacă nu își strânge puterile spre a eși din atmosfera exploziunii intrând adânc sub apă și depărtându-se de cuirasatul „Petropavlovsk“.

Cu constituția sa corporală de atlet și fiind un excelent înotător îndeplini acest plan îndrăzneț din cale afară și adunându-și toate puterile ce-i mai rămăsese, înota într'una până atunci, când crezu, că templile i-se sparg — așa de tare s'a sforțat ca să-și rețină respirațiunea. În sfârșit fu de părere, că a ajuns destul de departe dela locul, unde s'a întâmplat teribila catastrofa și acum începu să înoate în sus spre a veni la suprafața apei, însă ținu mult, până-ce îi reuși a ajunge la suprafață, așa că de repetite-ori credea, că s'a coborât prea adânc în mare și că este siguramente pierdut. În fine observă din nou lumină, plămânii i-se umflară de aerul curat al mării și se acută cu mâna de o grindă, ce plutea d'asupra apei; în cel alt capăt al grindei se prindea cu mâinile în desperare un alt naufragiat. Marele duce Cyrill se uită acum împrejur: de imposantul vapor cuirasat de I clasă, „Petropavlovsk“ nu era nici măcar o urmă; valurile mării se liniștiră de tot, puternicul bastiment panterat s'a scufundat pentru totdeauna.

— **Teatrul Național din București** s'a închis stagiunea Mercuri la 31 Martie v. (31 Aprilie n.) cu drama „Kean“ în 5 acte și un tablou de Alex. Duma-tatăl. De acum înainte nu se vor da decât câteva reprezentații de beneficiu, cari în cursul stagiunii s'au cassat. Precum am aflat succesorul material al stagiunii a fost destul de bun. Închiderea s'a făcut fără deficit, ceea-ce de mulți ani nu s'a mai putut constata.

— **Serata societății „Transilvania“ din București.** Sâmbăta trecută s'a dat la București în sala dela „Liedertafel“ o serată musicală de către societatea pentru ajutorarea meseriașilor și studenților români de dincoace de Carpați, „Transilvania“, cu concursul societății corale Carmen și al mai multor artiști și artiste. Printre artistele cari și-au dat concursul, s'au remarcat d-nele M. Ionașcu și M. Gîrgea, artiste ale Teatrului Național. Cea dintîi a recitat monologul „In conciliere“, ear d-na Gîrgea „Ispita“ și „Cântecul fusuului“ ambele de G. Coșbuc, primite de public cu entuziasme ovăți. Dintre cântăreții d-nii V. Pănaiteșcu bas și C. Stănescu tenor liric. Societatea „Carmen“, totdeauna, a avut succesul cel mai mare al seratei, care s'a sfârșit cu un dans foarte animat. Lume multă.

— **O nouă expediție la polul nordic.** O depeșă din Stockholm vestește, că milionarul american Ziegler, care a arangiat și expedițiunea Sverdrup, are de gând să aranjeze o noua expediție, cu scop nu mai ambițios, decât ca eventual să fâlșăie pentru prima dată steagul american la polul nordic. Ziegler a cumpărat deja vasul Freithjof, ear acum cearcă oameni întreprinzători.

— **Frigul în Siberia.** În 1 April n. era temperatura în Omsk 25.2 grade Celsius, Tomsk 11.5° C, în Barnau 17.9° C, în Irkutsk 14.6° C, în Wladiwostok 3.4° C.

— **Trei luni de odată.** Locuitorii comunei Assakurt (com. Nyitra) au avut zilele trecute o privesc foarte curioasă. În jurul lunii s'a format o curte luminoasă și în dreapta și în stînga s'a ivit câte o lună. Aceasta privesc a ținut 15 minute.

— **Producția aurului în 1903.** Anul trecut în Australia s'a produs cel mai mult aur și anume în preț de 194 milioane funți sterlingi (357.6 milioane coroane); în America de 14.9 milioane funți sterlingi (357.6 milioane); în Africa de mează-zi de 14.2 milioane funți sterlingi (340.3 milioane coroane). Producția aurului din lumea întreagă reprezintă 67.5 milioane funți sterlingi (1620 milioane coroane).

— **Fumatul și copii.** Fumatul nu e spre folosul oamenilor, copiii le strică însă foarte. În Norvegia sunt pedepsiți de tot aspru traficanții, cari dau țigări băieților mai tînări de cinci-sprezece ani. Pe insulele Prince-Edward numai cei ce au îndeplinit vîrsta de 18 ani pot fuma. Dacă îl găsește fumând, fiind mai tînăr îl închid pe trei luni de zile. Tot aceeași lege domnește și în Bermuda. În Franța s'a oprit, ca școlarii să fumeze.

— **Adîncimea mării.** Într-o carte nemțească, ce a apărut de curînd, s'a arătat adîncimea mării. După datele acestei cărți marea mediterană nu are nicăiri adîncime mai mare de 3500 metri. Oceanul atlantic are unele locuri de 6000 metri adîncime, dar cea mai adîncă mare este oceanul pacific, care într'un loc este de 9416 m. — Prin urmare adîncimea aceasta este mai mare decât înălțimea celui mai înalt munte de pe pămînt, care n'are decât 8840 metri.

— **Varia, împăratul japonez e mîndru,** că dintre toți domnitorii europeni, el are cei mai mulți străbuni, deoarece-ce el este 122 în rîndul împăraților cari s'au perondat pe tronul Japoniei. Fondatorul dinastiei s'a născut cu 666 ani înainte de Christos fiindu-l contemporan în Asiria Nabucodonozar. Originea dinastiei de Habsburg începe abia la 44 înainte de Christos pe timpul lui Cezar. — În școalele publice ale Statelor-Unite primesc instrucțiune publică 16 milioane băieți și tineri. — Un naturalist a calculat, că musca când zboară își mișcă aripele de 400 ori pe secundă. — Cu ajutorul aparatului așa numit microfon se poate auzi bine șgomotul pașilor de muscă.

— **Soția lui Ramses II.** Din Roma se telegrafează, că profesorul de universitate Schiaparelli făcînd săpături în jurul Thebei, a dat peste mormîntul soției lui Ramses II., *Nofritamerimut* și mumia acesteia.

— **Papa și Rampolla.** Din Roma se scrie, că papa a voit să numească pe *Rampolla* fostul se-cretar de stat papal, metropolit de Palermo în locul decedatului cardinal Celezia, dar acesta n'a primit, de oare-ce din Roma nu voește să se de-părteze.

— **Congres internațional de femei.** În cu-rînd se va ține la Berlin un congres al femeilor din toată lumea. Toate comitetele societăților femeiești din lume au primit invitațiuni la acest congres.

El va avea loc între zilele de 8 până la 18 Iunie st. n.

Între 8 și 11 Iunie se va ține ședințele Ali-anței Universale Femenine, iar zilele de 11 și 18 Iunie sunt destinate congresului internațional de femei.

Membrele congresului vor avea intrare la amândouă marile adunări. Toate membrele vor trebui să plătească o taxă de intrare de 8 mărci, în schimbul cărora vor căpăta o carte de liberă intrare.

— **Proces muzical.** Un ciudat proces mu-zical a avut loc zilele trecute la Paris. „Societatea de autori și compozitori de muzică“ a dat în ju-decată o mare companie maritimă care organi-zase câte-va concerte în saloanele unui pachetbot, în timpul călătoriei pe apă.

Tribunalul însă nu voi să știe de nimic și achită acuzata. Căci, e fapt, seratele date pe bordul unui vas pot fi asimilate cu reuniunile în familie; nu-l dar nici un motiv ca să se plă-tească drepturi de autor.

Nici vestitul Solomon n'ar fi judecat mai bine, căci unde am ajunge dacă toate producțiile muzicale sau literare ar fi supuse drepturile de autor? Un domn care ar fluera pe stradă valsul din „Vagabonzi“ sau o romanță la modă, fata de pension care ar declama o poezie sau o scenă de teatru la seratele pensionului, domnișoara care ar cânta la piano Mazurka de Wieniawski, toată lumea, înainte de a cânta, ar trebui să achite laimoasele drepturi. Asta ar avea haz!

— **Biblioteca „Academiei Române“.** Miș-carea în luna Martie 1904 I. Consultarea. A. Cărți tipărite. 1. Cerute cu buletine. Cetiitori 730. Volume 2963. 2. Imprumuturi acasă. Cetiitori 15. Volume 99. Total: Cetiitori 745. Volume 3062. Aflătoare în sala de lucru: Cărți. Volume 1725. Reviste române. Volume 35. Reviste străine, Volume 123 B. Manuscripte și documente. Manuscripte. Ceti-tori 93. Volume 262. Documente. Cetiitori 28. Vo-lume 678. Cărți vechi românești (1508—1930). Cetiitori 12. Volume 27. II. Sporirea. Primate. 1. Conform legii dela 1 Aprilie 1885. Volume și bro-suri 203. Numere de Reviste române 290. Note muzicale 4. 2. În dar sau în schimb. Volume și broșuri 82. Numere de Reviste române 18. Nu-mere de Reviste străine 22. Volume mscri. 2. Do-aumente 3. 3. Cumpărate. Volume și broșuri 23 Numere de Reviste străine 84. Volume mscri. 29 Documente 2853. Total. Volume și broșuri 298. Numere de Reviste române 308. Numere de Re-viste străine 106. Volume mscri. 31. Documente 2856. Note muzicale 4.

— **Viața unui tun.** În războiul din Răsărit ceea ce costă mai mult din toate sunt vapoarele de război și îndeosebi e tunul. Iată un exemplu, care ne face să înțelegem aceasta: Tunuri japo-neze de calibru 32 centimetrii. Trei bucăți de acest tip, sistem al inginerului Canet și de fabricațiune franceză, armează turelele vaselor Itsukushima „Matsușima“ și „Hașidate“. Fie care din aceste tu-nuri cari cântăresc 66.000 kilograme, costă fie care 400.000 lei. Toată încărcătura costă 5.000 lei, turela cuirasată costă 300.000 lei; în total un tun costă un mil. și 200.000 lei. Aceste tu-nuri trag în depărtare de 8 kilometri an glonț de 450 kilograme, care costă 3000 lei, cu o încă-rătură de 140 kilograme de praf fără fum a 10 lei, adică 1400 de lei. Fie care lovitură costă deci în total 4400 lei. Dar un tun să strică re-pede, metalul să roade și după un număr oare-care de trageri, tunul e scos din folosință. Un tun de 32 centimetri, nu poate să tragă mai mult de 100 lovituri. Cauza principală că se rod tunu-rile, e praful nou de pușcă ce să întrebuințează. Acest praf de pușcă e de mai multe feluri. Se folosește praf fără fum, care strică mai mult. Tu-nul rus de calibru 18 centimetri, are o lungime de 9 metri, el aruncă proiectil de 43 kilograme, cu 8 — 9 lovituri pe minut. Tunul japonez pe 18 cen-ti — e mult mai scurt, de 3 metri. Pro-

ectul său e de 18 kilometri, dar poate să tragă 15 — 18 lovituri pe minut și are o durată de 800 lovituri.

— **Prima jurnalistă.** Miss Frances Power Cobbe a murit în etate de 82 de ani în patria ei la Wales (Hengwrt la Dolgelly).

Ea era de părere că femeia are o deose-bită vocațiune pentru ziaristică, și apăra foarte energic drepturile femeiei.

Cariera ei jurnalistă fu plină de succese.

Ani îndelungați ea scrisese articole de fond la ziarul „Echo“ și un timp lung fu correspon-denta lui „Daily News“.

Ea colabora la toate principalele ziare sêp-tămînale și lunare.

Fu prima femeie care făcu parte din redac-ția unui ziar londonez și se lăuda tot-dauna că „Sper să fi demonstrat odată pentru tot-d'auna că o femeie jurnalistă e tot așa de dibace ca și un bărbat“, spunea ea.

— **Teribila soartă a unei Casandre ruse.** Ca exemplu necrezut de barbarie se scrie din Moscova:

Statul Lebtsko era de mai mult timp cu-noscute ca reședința unei fete frumoase anume Aksinya Petrokoff, o ghicitoare foarte renumită.

De la izbucnirea războiului, ea spunea că fusese la Port-Arthur și era revoltată de răul tratament și mizeria soldaților.

În fine mai povesti că toți soldații din districtul acela muriseră sau erau aproape să moară.

Această povestire produse așa o agitația între țărani că începură a lua informațiuni și na-tural că aflară de la oamenii guvernului că nimic nu era adevărat.

Aceasta aduse pe locuitorii din sat la așa o furie contra nenorocitei Casandre, care îi ne-liniștise atîta prin povestirile ei mincinoase (!) că aprinseră casa „vrăjitoarei“ și traseră fata afară pe stradă. Apoi îi rupseră hainele, o legară de coada unui cal și o goniră prin sat până fu a-proape moartă.

— **Regina vitelor.** La Texas, o anume miss Caroline Bonival posedă 20.000 animale și 2000 de cai. Vă închipuiți ce personal numê-ros îi trebuie pentru-ca să îngrijească o ase-menea menagerie?

În fie-care zi peste 100 de servitori sunt însărcinați să furnizeze de mâncare tuturor animalelor.

Nu odată i-s'a întâmplat missei Bonival să se pue, ca înșasi, în fruntea corpului ei de paznici pentru a urmări pe hoții de vite.

Într'un rînd a omorît cu propria-i mîna pe doi hoți cari fugeau tirînd cu ei vite cor-nute din ferma ei.

Miss Bonival e foarte iubită de toți cei cari o înconjoară și a fost supranumită „the Cattle Queen“, adică: regina vitelor.

— **Durere de stomac.** Sgâr-ciuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ape, tit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a întîinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri, este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) ră-guș-lei, flegmei și iritațiunigătului este de un efect eminent, pastilele de pept »Se-nega.« Prețul 1 cor. Se pot căpăta în far-macia la »Maria Fecioară« a farmacistului Kossuth Pdl. Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

Telegrame.

Paris, 28 Aprilie. Lui New-York He-rald îi se telegrafează din Petersburg: În cercuri militare de marină se crede, că Port-Arthurul nu să poate mult timp men-ține. Tot așa de desperată este poziția Ru-șilor și la fluviul Yalu, care se agravează și mai mult prin împregiurarea, că pe pe-

ninsula Liao tung în scurt timp Japon-zi-l vor avea la dispoziție o armată de 60.000 oameni.

Acțiunea de împăcare a regelui Eduard.

Roma, 24 Aprilie. Trenul, care a adus pe oaspeții Italiei: președintele Loubet și ministrul de externe De cassé, a sosit azi d. a. la 4 ore. Salutarea a fost nespuse de cordială. Regele și președintele s'au îmbră-țișat și s'au sărutat. După ce suita ambilor capi a fost prezentată reciproc, s'au urcat toți în trăsură. În trăsura primă a șezut regele Victor Emanuel și președintele Lou-bet; în a doua contele de Torino și ducele de Genua, a urmat apoi trăsura ministrului Dellcassé cu ambasadorul Barrere, a mini-strului president Giolitti cu ministrul de ex-terne Tittoni.

Președintele a fost aclamat cu însulle-țire de cătră publicul imens. La Via Natio-nale prințul Colonna a bineventat pe preșe-dinte în numele Romei. Loubet a mulțumit înlinzînd primarului mîna.

Roma, 24 Aprilie. Șirul trăsurilor a sosit la 4 ore 25 minute în Quirinal. În sala Helveției regina Elena a primit foarte cordial pe oaspeți.

Londra, 25 Aprilie. Din Petersburg i-se telegrafează ziarului „Daily Express“, că în cercurile politice din capitala Rusiei este așteptată cu deosebit interes sosirea noului ambasador englez, căci este secret public, că Harding va aduce și autograful regelui Edvard. Anume se svonește regele englez este hotărît să pîșească ca mediator între beligeranți dar mai nainte voește să se convingă, dacă aceștia primesc cu bunăvoință mediațiunea oferită. Eiar dacă va fi primită, atunci re-gele va concedea afacerea mediațiunii astor-fel de personagi, cari vor fi simpatiei amenduror beligeranților.

Ziare italiene despre visita lui Loubet la Roma:

Giornale d'Italia relevă însemnătatea visi-tei președintelui francez Loubet, zicînd că a-ceasta este garanță viuă pentru pacea Italiei și a Europei. Visita aceasta continuă — numitul ziar — nu stă în contradicere cu alianța noastră de care ne alipim și rămânem pe lângă ea cu cre-dință și fidelitate, și care ne face posibilă des-voltarea activității noastre civilizatoare în viitor tot mai intensivă. În aceasta au încredere acum și Francezii fiind convinși, că Italia nu în zădar a zdrobit catenele sclăviei, și că este conștie de chemarea ei.

Ziarul „Popolo“ scrie:

Recepția președintelui francez la Roma, manifestațiunea sinceră a poporului italian atinge politica întregii Europi. Popolo laudă pe miniștri francezi și italieni, cari au creat starea actuală.

Foaia socialistă „Avanti“ scrie, că poporul italian salută în persoana președintelui francez pe reprezentantul modern și progresist al bur-ghezimei.

„Tribuna“ din Roma declară, că laudele de azi demonstrative privesc pe Francia, pe națiunea democrată a acesteia, care de nou a unit po-poarele în vechia prietenie.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

În atențiunea dlor parochi, în cauze de edi-ficari s'au restaurari de biserici și școli se pot adresa la specialistul și unicul arhitect român Ioan Niga, cine servește cu planuri și prelucrări. Aties Pibo.

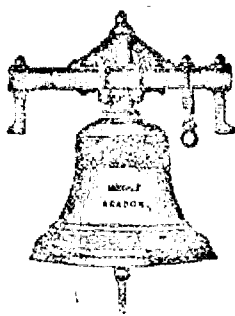
Frideric Mönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mult ant și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiast clopot tare și cu sunet adânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopot-lor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

7 17—25

In binevoitoarea atențiune celor ce zidesc!

Am onoare a aduce la cunoștință On. Public. că am deschis în

Arad, str. Csernovits Péter Nr. 14.

un birou pentru

Intreprinderi de zidire

Primește tot felul de comande și proiecte de zidiri: case, fabrici, biserici, școli, crite, școale etc., în ori-ce stil; primește tot felul de reparaturi și ori-ce transformare și estimare de zidiri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

Fiindu-mi scopul a bine-merita de încrederea On. public prin praxa-mi îndelungată și cunoștințele-mi speciale pe lângă prețuri convenabile, — precum și prin îndeplinirea repede a comandei, apelez prin aceasta la binevoitorul sprigin al On. public.

154 11—25

Cu stimă:

Kondorossy Kálmán.

Planuri, bugete g. atuite.

BIEDL JÓZSEF

coloritor și pictor de odaie, imitator de lemn și marmură Arad, piața Libertății (vis-à-vis de statuie).

Primește toate lucrările ce se țin de branșa asta, chiar și cele mai grele.

187 8—25

Pictări de odaie,

precum și coloriri și imitari de lemn indigen sau exotice (floderare) în execuție de gust.

— pe lângă prețuri moderate. —

Primește tot odată curățirea locuințelor de tot felul de insecte, pe lângă garanție. Comandele din provincă prompt și grabnic.

— La comande pe seama bisericilor rabat. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 111—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid. Prețuri moderate. Serviciu punctal.

Prăvălie nouă!

ifj. FITUS JÓZSEF

prăvălie și magazin de sticlă, porțelan, lampe și rame de tablouri.

ARAD, Strada Forray nr. 4

Pe lângă prețuri moderate se află de vânzare vase de porțelan pentru cafea, ceaiu, vase de lăvior, obiecte de gals din majolika, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șcl.

173 9—15

Industria de lumină de ceară

St. Antonius

I. NEUHOLD & Comp.

Timișoara.

Str. Hunyadi, Batthányi, p. Dózsa, colț cu statuia sf. Maria.

143 20—30

Fabrică de lumină de ceară artificială.

Distinsă cu premiul statului și cu lauda personală a M. S. Regelui.

— Fără fum și fără scurgere. —

— Continuu lumină frumoasă. —

Comandele se pot face mai simplu prin postă. Cumpărăm ceară galbină de albine.

Telefon Nr. 622.

Recomandându-ne în atențiunea On. Public și a On. preoților cu cele mai bune lumini de ceară din patrie.

Cu toată stima:

I. NEUHOLD & Comp.

Să primească zidiri de case de locuit și de închiriat și pe lângă achitare în raie.

Mare economisire al cumpărării.

Nu este magazin, a cărui articole se pot asemăna cu acele obiecte de minune, cari se pot capăta la magazinul devenit vestit din cauza ieftinătății.

magazinul de concurență dela bazar

Despre ieftinătatea acestor articole, ori-cine se poate convinge din lista de mai jos:

cr.		cr.	
Cămași bărbătești netede la pept dela	—75	Legături de dame americană	—20
Cămași bărbătești albă încrețită	—99	„ „ „ „ din țență	—27
Cămași bărbătești colorată	—93	Șorturi legături 130 cm. late	—45
Cămași bărbătești de mătăsă executate în mod admirabil	1-20	Mănuși de ață	—13
Guleri bărb. fason elegant	—10	Briuri de pantofă	—30
Manșete colorate și albe la 3 părechi	—50	Ghete de pânză cu talpă dublă	—70
Iemene kopper bărbătești acum	—45	Umbrele și umbrele de ploaie	—90
„ „ „ „ cu broderie artistică colorată acum	—52	Corsete de mijloc	—45
Cămași bărbătești kopper de saten	—53	Țesă de cumpărare din piele americană	—25
„ „ „ „ atlas	—75	Broboadă de cap spăletă	—15
„ „ „ „ atlas cu brd. măt.	—75	Batistă de stofă delină	—25
Cicrap de bărbat	—06	Batistă „ de mătăsă cu tivire lată de batist	—15
„ „ „ „ de pânză	—10	La cumpărare de 1 duz	1-65
Cump. de ocaziune mătăsă fină	—30	Cicrap netez pentru copii	—04
Cravatele de mătăsă curată vindute până acum cu 50 cr. numai	—40	„ „ „ „ patenți țesuti p. copii	—07
Chipie de vară stofă și mătăsă	—18	„ „ „ „ legați	—14
Cămași de femeie de pânză	—43	Batistă de copii	—04
„ „ „ „ colorate	—55	Șapce de băieți și fete	—25
Corsete (camisoane de noapte	—65	Cămași de băieți albe și colorate	—78
Fuste albe de desupt	—99	„ „ „ „ copii legate ampir și cu fodor la umăr	—28
Fuste negre „cloth“ mătăsă	1-50	Haine de băieți	—90
Cele mai minunate legături	—18	Ghete semipele de copii	—40
Pantaloni de femeie albi sifon	—89	Ghete de piele de copii	—80
Cicrap femeiști	—12	Hosentrageri de copii	—15

Cumpărări ocazionale

500 bucăți hăinuțe pentru copii cu preț de jumătate, haine de damă dela 2 fl. în sus, blouze jum. de preț, fuste de desupt, cofere de casă dela 80 cr., taste de frizeuri 70 cr., taști de mâni p. călătorie din piele americană 85 cr., trăsuri pentru băieți cu 450 fl. în sus, parapleie cu parafulgere dela 93 cr., mai departe perii de păr, haine, dinți și perii de unghii, piepteni, săpunuri, tabachiere și portmonnee, parfumuri și creme de dinți, hosendraei, rame de fotografii, bricege, requisite de mâncat, ace de păr, legături de păr. — Clasă separată de jucării și lucrări de lux cu prețuri de 8 și 16 cruceri. — Toți cumpărătorii primesc o poză în mărime naturală după o cumpărare cât de ieftină, numai rama rama trebuie s'o plătească cu preț foarte mic.

REICH EL. Magazin de concurență la bazar. Vis-à-vis de statua 13 martiri.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că moara mea, provăzută cu semne conice dimpreună cu ferestrele mele cu vapor am transformat-o amăsurat cerințelor timpului, așa că acum sunt în plăcuta pozițiune a măcina și cea mai fină făină.

Recomandând deci atât moara mea, cât și ferestrele mele mănate cu vapor, dimpreună cu lemnăria mea în binevoitoarea atențiune a on. public, îmi iau voie tot odată a asigura pe onoratul public despre serviciu prompt și conștiințios.

ARAD, Ó-vár-tér (lângă podul de peste Murész).

Cu stimă:

Czukur László.

163 1-3

SUCCES GARANTAT!

Birou tehnic pentru zidirea de cuptoare de impregnare

Nr. privil. m. 29.468.

HOLZNER LAJOS

fabrica de vapor pentru impregnarea de cărămizi.

LUGOS.

178

Recomand cuptoarele mele escelente pentru tot felul de cărămizi impregnate pietri fundamentale, de drumuri și de cabel etc., cari absolut nu permit pătrunderea și isvorirea apei.

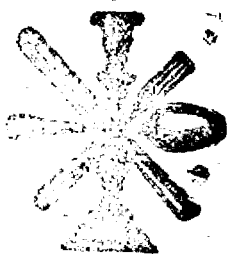
Deslășiri, budget, modele precum și materiile necesare pentru experimentare trimit gratuit.

Institut propriu pentru explorarea de lut străin.

S'a dovedit de excelent!

Gratuit

un **Schnellsieder** și o cumpănă pentru culină

Pentru prețur nespus de echitabile trimit în toate părțile următoarele:

mărfuri de argint mexican.

124 8-24

- 6 cutite de masă de argint mexican.
- 6 linguri de masă
- 6 furculițe
- 12 lingurițe mici de cafea
- 6 cutite pentru desert
- 6 furculițe pentru desert
- 1 lingură de seos zămă
- 1 lingură de seos lepte
- 2 candelabre elegante pentru salon.

toate din argint mexican.

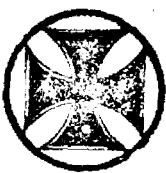
46 BUCĂȚI NUMAI 6-50 FL.

Afară de asta ori-cine comanda de la mine primește drept cadou o cumpănă p. culină gratuit. Argintul mexican este un metal alb (și dinlăuntru) pentru a cărui calitate și durabilitate primesc garanție pe 25 ani.

Comandele să îndeplinesc contra trimiterii banilor ori și pe lângă rambursă din depositul:

Scheffer D. Sándor
Budapesta.
VII, Bezerédy-utca 3 szám.

Cucea orî steaua electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88 503.

Vindecă și recrează pe lângă garanță: reuma, asthma (raspiratia grea), insomnia, epilepsia, nervozitatea, lipsa de apetit, clorosa, durerea de dinți, migrena, impotența, influența, precum și tot felul de boale de nervi. Bolnavul cel ce nu se poate vindeca în decurs de 44 zile, îl întorcem banii imediat. Celui ce nu îl mai ajută nimic, să încerce cu aparatul meu: căci sunt convins despre efectul sigur al aparatului meu.

Prețul unui aparat mare 6 cor. e a se folosi la boale de nervi cronice.

Prețul unui aparat mic 4 cor. se folosește la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în patrie și străinătate:

Scheffer D. Sándor

Budapesta,
VIII, Bezerédy-utca 3 szám.

Pentru 3 coroane

trimit 41,2 kgr. (circa 50 bucăți) de săpun de toaletă fin.

bucăți alese de săpun de suc de lili, de rose, de iorgovan, de violele, de rezeda, de iasmin și de clopoțele.

Pe lângă anticipațiune ori rambursă expediază:

Scheffer D. Sándor

Budapesta,
VIII, Bezerédy-utca 3 szám.

Atelier de edificii și reparaturi de mașinării.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public din localitate și jur, că am deschis în

ARAD, strada Szent István Nr. 9,

un atelier de

zidiri și reparaturi tehnice și de mașinării.

Primesc ori-ce lucrare în branșa aceasta, lucrări nouă și reparaturi ș. a., arangiamet de apaducte, delăturarea înfundărilor de closet, pe lângă prețuri ieftine și pe lângă garanță.

Rugând spriginul On. public sunt

cu deosebită stimă:

KISSERNÓ,

15-15 110

lăcătur de zidiri și lucrări tehnice.

Primirea în posesiune a unui atelier

pentru

reparaturi de obiecte de aur, argint și giuvaericeale.

Respectuos aduc la cunoștința On. public, că am primit prăvălia pentru reparaturi de obiecte de aur, argint și de giuvaericeale, ce se află în Arad, str. Széchenyi Nr. 1, sub firma **Regényi Kálmán.**

Fac tot felul de reparaturi pe lângă prețuri ieftine.

Cumpăr tot felul de aur călăst și lucruri de argint pe lângă prețurile cele mai înalte.

Rugând binevoitorul sprigin al On. public, rămân cu deosebită stimă

153 12-25

CHRISTIAN JÓZSEF

ARGINTAR.

Strada Széchenyi nr. 1.